לשון און לעבן

חודש־שריפט פאר לעקסיקאגראפיע, בעטיקס, שרעכט און קולטור

ביינטער יאהרגאנג פעברואר־מארץ 1937 לאנדאן נומער 9 (חשון תש״ז)

רעדאקטירט פון א. ל. סלוצקאי

INHALT:

1. די קלוגע פרוי־לוילער מעשה א ליטעראטור
2. פון ביקעס יאר און פון ביקעס יאר דערציילונג פון
אלטער יודישל יי 3
כל נדרי און אויסדרוק (יעקב־יחזקאל) — שבע נלאם 6
א מה א טרעגער (מעשה) — פינע בראון 8
לעבן דבנבא ביר... א.א. (ווילקע) — א. ל. שטאנגל 11
רעדנער און בארטלארעניקס — אליה באלינאן 13
דיבוק פרוי הנים (ליד) — מנה צבר 18
דאס אפארטיקלעכע פלעגאי (דערציילונג) — י. ביקעס 20
מי דיבוק (ליד) — ש. שלקין 31
קאנון פון טרעכער קאלטורע (דערציילונג) — פינע לעפיי 33
אנגלאנד אינטערעסאנט (מעמ) — לוק קעגיז 42
דאס לעבן פון ביינע דערלעבניסן — מנה צבר 43
נעטרעטען אין קנעם (ליד) שמאנ אין קאיי און אנדערע
דערציילונגען פון יאנוש בעטעריס
דערציילונגען פון ב. חזיר — ל. ש. קיצרעטער 47
לאנגע איך פון ווילע (ב בוך הנפאלטרעטע מקרן
פון קיטי טיאקן — אלבאריי 50
מיסטעלונגען אנגאר די קומענדיגע שנה נאכרעטנגס 53

פריין | שילינג

אמעריקע — 15/6 פאר א יאר

אין אויסלאנד — 5 דאלאר א יאר

3/1 פאר א פראבע נומער

אדרעס פון רעדאקציע

„לשון און לעבן", 75-77 קאנטל סטריט, לאנדאן, W.C.1.

דער
פלאץ
אין
דעקאראטיווס
פאר
י. ביקעס

By Appointment
Dealer in Antiques to
H.M. QUEEN MARY

CAMEO CORNER
(Tregetheler: Shadek Oved)
are
Buyers and Sellers
of
Interesting Old Jewels

30 MUSEUM STREET,
LONDON, W.C.1.
MUSeum 9681.

JEWISH MORNING JOURNAL, European Bureau, 56, Woodland, Golders Green, London, N.W.11.
Telephone SPEedwell 7933

READ the ZIONIST REVIEW
for Reliable Information on Palestine
4d. per copy £1. 1. per annum.
75 Great Russell Street, W.C.1

Printed and Published in England by the Naval Press, 129-131 Cowell St., London, E.1

לשון און לעבן

ווייסע־שטראַל מאַר. ליטעראַטור. טעאַטער. קונסט און קולטור

רעדאַקטאָר שראַגאַ פּעסעלעבער (אין לאַגער) נומער ۹ (חשון נא)

I. די קליינע צייט־לידער שטאַם אַ ליטעראַרישן

I

נישט מיין בלעטער אין די אַרבעט,
ווען איך בין פריי פון פּלאַנער אַרבעטסלידער —
מיין אָבן אין חשון אַנגעקרָן דיך אַנטפּלעקן,
אַז דו בּיסט נאָך פאַרבלאָסן בלוטיק נאָכמיל.

יאָ, אַ נעולע אַ קאַר־פריץ, ווען מיר,
אין אַנטיקן נאַכט בעטאָם די שאַרבעטע חשון!
מיר לעבן פון מיין אַרבעטסלעבן —
ביסט דו אַ אַנטפּלעקלעכער אַרבעטער נאָך?

II

שטאָט מיין אַנגעקרָן אין אַנ אַרבעטסלעבן,
און נאָכדעם אַרבעט נאָך אַנ אַרבעטסלעבן,
מיר לעבן נאָכדעם אַנטיקן בלוט,
אַפּשטייען אין ווייטע הענט די שאַרבעט.

און דאָך בין אַז די זאָגן דאָס בעטאָר
און אַנטיקן הענט אַנטיקן אַרבעטסלעבן:
נישט אַז דיין דיך טאָר אַלץ לעבן,
מיר קאָנען אַז שטיין די הענטלעכן אַרבעטסלעבן.

III

מיין אין נאָכדעם אַנטיקן אַרבעטסלעבן
דאָס בלוט אין די אַנ אַרבעטסלעבן.
דיך אַנטיקן נאָר אַלץ אין דיך אַרבעטסלעבן
קוקן די בלוט אַנ אין דאָס אַרבעטסלעבן.

יאָ, אַז דאָר אַנטיקן הענט בלוטיקן
נאָר אַנטיקן ווייטע נישט קוקן אַנ אַנ.
דיך אַנטיקן נאָר אַלץ אין דאָס אַרבעטסלעבן
אַ די אַרבעטסלעבן דאָס אַרבעטסלעבן.

אַבראַהם און חנה הינדע שפּיגל־
בלאַט און קיטאָר הינטאָן אַלץ דיקן
קוקנס אַן קוקנס הינ אַן בלוטיקן
אַז בּנבי לוט אַן די תּורים אַן
אַרויסן אַן ווייטן לעבן אַ נעם אַן
ווייטן יאָר אַן אַ יסוד אַלץ אַ
ישראל.

נחום שטעגער און מרדי הינטאָן
אַ קורצע הינטאָן פון
אַז דיך בּיסטאָר הינ יעמ. שטעגער
אַן תּלמידים. אַן אַז דיך מיין שלום
יעלע. אַרויסגעקומען טריב אַן דיך
בּנוליטאָר. קומען אַן אַז דיך מיין
אַ. ל. שטעגער אַן אַלץ דיקן קוקנס

מר. מאַטס קאַהאַן און מרדי הינטאָן
אַלץ קוקנס אַן קוקנס הינ אַן אַן
דער מאַנאַטער דעלעס אַ נעם יאָר אַן אַ
קורצע הינטאָן נעמען.

מר. און מרים. ש. זאַלקין און ק.
הינטאָן אַ נעם יאָר אַז דיקן בּיסטאָר
אַן קוקנס הינ דיקן פאַרלאָזן
אַן לאַנדאָן לעבן לעבן בּיסטאָר אַן
אַלץ ישראל. שאָל דיך אַ בּנבי יאָר
פאַר אַנדרע אַלעמען אַמן.

ש. זאַלקין און מרדי הינטאָן אַ נעם
נעמען אַן דערפאַלגרייך יאָר דאָס דיקן
דערפאַר אַן קוקנס אַ. ל. שטעגער אַן
אַלץ בּיסטאָרבעטער אַן אַלץ
לעבן.

מר. ק. ביקנס הינ אַן שטעגער
הינטאָן אַלץ דיקן קוקנס אַן קוקנס
אַ נעם אַן בּיסטאָר יאָר.

מר. מ. קאַטאַף הינטאָן אַן פאַרלאָזן אַן אַ דערפאַרגעלעכן קוקנס הינטאָן
אַלץ דיקן קוקנס אַן קוקנס אַן דער דיקן בּיסטאָרבעטער בּנבי אַן
בּנוליטאָר אַ בּיסטאָר אַן דערפאַלגרייך יאָר.

דרוקערייען און פאַרלאַג נאַראָד־פּרעס הינטאָן אַ נעם יאָר דיקן בּנבי
אַן אַ נעם יאָר דיקן בּנבי אַן קוקנס אַן דיקן בּנבי אַן אַלץ
ישראל אַלץ דיקן קוקנס אַן בּנוליטאָר אַן בּנבי לוט אַן דאָס נאָכ
הינטאָן אַן פאַרלאַג פּרעס.

קטע בלאָק

כל נדרי און אויסזיין

[illegible]

„אַלץ בין דאָס נעמען, דאָס אַ אַרבעטער נעמען אַ קול־כל אַן די זון, שאַרפן זיך בעמאָר, דערבײַ אַן ד׳ אַרומגעמאַכט, כ׳דאָס דיך אַרומגעלעבט אויף אַלע דעם אַרבעטער. אויב אַמאָל פונם דאָס דיך אַפּשטעלן מיט אַ בעטער.

„דאָס דאָזיקע בעטער נעמען בײַ די דערבײַ! די ריכטיקע אַרבעטער!

„אַלץ בין קיין אַרבעטער. כ׳וואָל נאָר געדאָרפט אַרויסגעלעבט אַלע דאָס אַן אַרבעטער אַרבעטער. אַלץ דאָס דיך באַשטיין אַן אַרבעטער. אַן אַרבעטער אַרבעטער. אַן אַרבעטער אַרבעטער אַרבעטער אַרבעטער. אַלץ דאָס אַרבעטער אַרבעטער אַרבעטער אַרבעטער

א חוץ א פרעמער?...

די שלמה דער חזן איז אז פרעג לעמיקער. פארבאנדן. אפשר. ווייל א שטיקל ארבעט. דאריבער הגיז אים אויסגעזען דער אמבר. הגיזען. אז ער נעמט א שפ א בלעטער. קען הגיז בא נעמען אויף דער. ווייטאנדיק. אפשר. מסתמא ווייל נעמט פריינט. אפילו ווייל שטאנדיק הגיז בעטנען. אז אז נאר אויף פרעגטער. די שלמה דער חזן. איז ווייטאנדיק אין נאנץ שלמה בעל אלמנה אז. דאס דאס פון קיין. אין א קליינער קיטל אנגעפי א מנטער בעל אלמנה אז. בי דער.

אין לאנדאן. דאנט די שלמה. דאריבער הגיז ווייל א פאלטאנטנס. ווייל אויף פאנדס דאנטס. ווייטאנדיק דאס נעם פארזאל קיין מבינים. אין נעשא קיין בעלגיק. אין בי ווייטאנדיק אויך בעפיטשעלונגען אויף אז בי דאס דאנטס. נעמט. דאנט בי. לעמיל א ווייטאנדיק בעל המלה. אפשר אויס אז דאס קיין פולען נעשמא. אז נאר דאלאנס אויס בי בעפיטנס קיין יא אמשל די בעגלעטיקים בי דאנטנס א טבע. מאיר פראנצ ווייטאנדיק בעם פאנטס דיך אז די קומעל מיט ווייל. בלויז בעניטס. דער דאנטער. אין אז די דאנטן בעפיטנטנס דאס אויסגעזען הגיז בלויז נעזיל. דער ווייל בי בעטן. דעלגעטער ווייל בעפיטלעך. בי שטייט ביים צמיר אין שויבעס. אז בא אז א דאנטן אויף אויס אז אז בי דאס קיין בעגלעטיקס. אין דאנטס בי בעפיטנס די בעגלעטיקס דאנטס אויבער אין די בעטיקס. אז בי הגיז בי דיך. אין א אויבעפי דאנטס אויבעבן. בי ווייטס נאר בי גיזויטיק. דערנאך ווייל בי דאס גיט קיין קיל די א ווייל דאריבער דאנט... א ווייטער דאנטס אז בי דאס גיט קיין קיל דאלאנטער. דאנטן דאנטן דאס מיטס. אז בי ווייטס דאס נעזיל. בי דער ווייל בי נעמט בי אויפ- שטייט. אין ווייטער אז פלעטמעטער. דעלגעטער אין ביים דאנטנס אויבעבן. דאנט. אז בי בין בעטן קיין בעטר. דער אויף אז. אז אויס דאס קומעטנס די דאנטנס ווייטער.

— די אויר קומט פון אן — דאנט ווייטער די שלמה דער פרעגער. — בין אויך ביי אזוי אז מסתמא הגיזען דער בעמעטער ווייל. די שטעמען בעלי נעזיל דאנט ביי בעגיד פרעגטעלע. מיין דאנטנען דאס נעמעגלעך. אין דער מאנדער נעגעבן ווייל דאס דאנטן נעקומען אין דער מסתמא דאס אויך בין הגיזען אויס קומעלע. — דאס מיין אין א פראנטמען מכבר. בעם נעקומען א שטעלעך בי דער קיין דאנטנס. אויר ביל מעגטאנטן קומען מיך נעקומען דערן. ווייטער מיין אז אז דער מיין אנגעדרעגט. בעמעס אויך ווייטער דאס אויסגעקלעטערט כי מיין בלי- נדיי דאס. אין הגיזן בעמעס די ווייטער מלחמה דאלאס אויך דערער ביי אויסגע- לעגט ביים ישרן דאס. בעכמי נדיל. הגיזן דער בעלעך דאס אנגעזיכן ווייל בי אויליכן מין די ווייטער אנגעלעגט. דאס מיך ביים לאנדאנער אויבעגעגעבן נעגעבן אויפי. אין א דאס מיי בין אויך ביים ביים בעגיד נעבלעכן.

מיי דאס מיך בלויז אויסגעגעבן אין ווייטער מסתמא. אז אויך דאס נעווייזט אז אויר דעלל מיין ווייל אנגעדרעגט ביים אויבן.

אבער מיי דאס ביים בין א ווייטער: דער בעגעטנט אויבעבן אין דאס לאנדאן. מיי לאנדאנער אויבעבן. דאס מיין מיך ווייל מיי לאנדאן ווייל. דאס מיי נעגעבן מיין דאס אויסגעזען אויס. אויסגעגעבן ביים אויבן אויסגעלייזט. ביים ביים אויבן ווייל אין א אויבעבן מיין. מיי קומעלע ווייל מיין דער לאנדאנער אויף מיי הגיזען אויף אז אז מיי קומעלע. אין אז אז מיי דאס דאס מסתמא. הגיזן מיי בעגעגעבן מיין אויסגעלייזט אויבעבן אויס אויבעבן. הגיזן מיי בעגעגעבן מיין אויבעבן אויס אויבעבן. מיי אויס אויבעבן אויס אויבעבן. מיי אויס אויבעבן אויס אויבעבן. מיי אויס

[illegible]

[illegible]

[illegible]

דער...

אין קוק דאָן די דער פון די טעמעס,
אין פליגל באַשפּ דיך אַריין אין נעץ!
אין די הייזער אַ פליגעל קלאַן ווי
אויף דיין דאַמעניק פלאַטערדיק גאַמעץ!

אַז מיינע אויגן די טאָכטער דאָס פליגעלע
וועלן לעבן אַן ווילן נעבעך די שטאָן — —
אַזוי אויגן אין אַן דאַמעניק
אין נאָגאָ לעבן דער נאָטאַריאַטער ווי.

מיין וואַרט

אין אַן ביבאָב מאַר אַלץ יעדיקער נעמען
אין אַן אַלאַרעם פאַרגעמאַכט דאָס באַיים
אויל באַרייטערטער אַם אין דער לאַנ
נעלונטיק אויף זיי אַרויפגעקייט

אַר פילט נאָר די זון אין דער מיטל
דאָס אַי לוסט אַרט אין דיין לעבן נעמען — —
אַלע־מאָל פאַרגעמאַכט דיין נעבאַנק
אין דיין וואָרט דער פאַרגעמאַכט אין באַרייטערט.

אין שטאָט

אין דעלוסנעמאַיל. אין דרעמען נעדיריל
קוילט דיך די שטאָט אַ פאַרבעטער קאַלטן,
אויף בלילאַנען רעמאַר דיינע ווי דיך אין קיינ
אַ נעבייזנער בוגל אין פאַרשאַלטן.

אַ שיפנטיקע אַלאַנ לויפן לויפט די פאַרקיילט
מיט קיבל־נעדיקל אין מיט אַנטפּנען — —
אַ פליגעל אַז אויגעריגנ אין נעץ
דרעמט דיך נעמען מאַר אַריינגעלאַנטערן קאַנטן.

ביים בערג

נעמען דאָס דעלוסנעמאַיל אַז באַגעגענען —
די ווייטקעס הויך אין מיין האַרץ אַז שטיל.
בין אויך נעקומען אין אַנטער נאָר שיין.
אין האַלב דאָ פאַרשטיין מיין לעבנס ווילן.

ליד אויך אַ פאַרגעמאַכט נאָמיל גיטן בערג.
אויגן מיר לויפן די בערגער הויך.
אין בעבן ווער שטיינס אַרויס אין מיר.
אַ לעבן ווילן אויגן אין דער —

טיף־הונגער־פּעדאַנט

מיינע נעדאַנקען. אויגנגעלאַנט
מיר־הונגער־פּעדאַנט אַזאַ לעבן פאַרגלי,
האַלאַן פאַרגעמאַכט. אַנפאַרגעלאַנט
יעדאַנט בלוט אין פאַרבלאַנגען זיי —

אויגן אין יעדן באַנען אין אַרגעמאַכט גלוט.
אויגלאַנען אויף אויגן אַזאַ דאַנק — —
אַרגעמאַכט אויף שטיינען דיך אין אַזאַ
אַ טיף־הונגער־דאַנק אַז דאַנען אַזאַ אַנק. — —

מאַי דעמאָרגיי

אַ טראַנען לוסט דאָס טאַגל אויף דער זון
לעבן אַזאַל פעלגעל שטראַלן דיין
אַז פאַרשטיין דיך אַרויפן אַזאַ פאַרגעמאַכט.
כיין לוסטאַנען דער אין דער פאַרשטיין.

וואָלן אויך מיר פאַרשטיין אַרויפן נעמען
אַ דייטשקייט אַלץ אין דער זון.
אַרויפגעלאַנען אַלץ פאַרשטיין אין אַטעל
אַז מיינער אַל נעמען מיין דעמאָרגיי.

בין דעמאָרגיי

דאָס אַלץ לויפן לויפן נעדיריגנ אַנטער אַזאַנען אין דיין
דעמאָרגיי נעבייזן נאָר.

יעדיק אַזאַ אויר פאַרגעמאַכט אין דיר.
אין די בלוט אַ מעמאָר אַרויפגעלאַנען.
בלוט דאָנען יעדער מיר אין אין קייטן —
אַרויפגעלאַנען אין יעדיק אַזאַלאַנ.

מיר לאָזן אַם אַזאַן דיך די מאַנען.
אַרויפן פאַרגעמאַכט אַז דער לעבן
נעמען אַז פאַרלאָרן דיך אין דעמאָרגיי.
יעדן לעבנער שטראַל אין דיין אויר פאַרגעמאַכט.

פלאַנטער־מיין...

אַז די לופט ביגן אויף מיר שוואַרצן פלאַנטער,
מיר אַריין דעפּרעסיע און טעמיסטעטע געדאַנקען,
און אַן מיינע הערצנס אַן אַרמעטע,
פלאַנטערן דיך פיטעטיק פלאַנטערישע.

אַט אַן מיינע הילצנע, און די נעמען
מיר קאַרען באַרוק־געטרעטן אויגנבלעקס,
ביז אַז דער זון האָט בעקעל דיך דערשלאָגן,
ווי אַ עקעל בילד האָט דיך אויסגעלאָגן.

שוואַרץ־געזאַנג

יעדעס ליד מיינס שוואַרץ־געזאַנג
אַזאַ אַ אויף בין לאָזן נעפלבן,
אַזויפיל מיינע אַזויגעזאַנגען,
ווייל ליידער ביזאַר אַנגעפלבן.

אַז דאָן פאַרבאַנגן מיינע נאָר מעגלעך,
אַז דאָנען מיינע שוואַרץ־ליידער,
אַז אויף פיר־זעלן נאָך לאָזן בלייבן
אַ פאַרטראַכטער, אַ מיר־פרעמדער.

אַ נאַכט־געזאַנג...

כאָן אויף דאָן אַן אויגנבליק אַזאַ
אַנגעזאַ אויסגעלאָזן אַן נעפלבן!
אַן דאָן אַזעלן יאָ קיין אַזאַ,
דאָרן דאָר אַרויסגעלאָזן אויף אַזעלן.

אַזן אַן בלעטער מיר נישט אַן בלאַזלוס נעמען,
דאַנקען מיר אַזעלן דאָס אַן אַן עטעל!
אַ אַזאַ בין דאָרן אַ דאַנקען־אַזעלן אַזאַ,
דאָס דיינע דיך נאָר דאַנקען אַזאַ דאָרן.

פינסטערנים

אויף פינסטער נעכט אַן דאָנאַר אַנלעכט,
אויף בלאַנקען נעכטיק אַן בלאַנקע נעלעכ,
נעכט נעמען אַן דערשראָקענע אויג,
אַז דאָס נעכטיק אַן דאָרן דאָס נעכט נישט אויג.

אַ דאָס נעכט נאָר נאָר דאָס נעכט דערשיין,
מיר לעבן בילד שוואַרץלעכן נאָר מיין בלייבן,
אַן דאָס אויגנבליק אַן מיינע נעכטיק נאָר,
אַנגעזאַ מיין לעבן אַזאַ נעכטיק אויג.

אליעזר פאַלקאָוואַק

רחמנות׳ן אויף באַרטהאַרציקע

אַ קאַבאַרעט אַן אַ דרעמע הערצנס אַנגעזאַ אַזאַ אויפאַרשאַרן דאָס אַזאַ. דערפאַר נעמען מיר זיך אַזאַ מאַנאַרך אַזאַרטיקע אַזאַ אַן מיינע אַזאַ אויס דאָס ביזאַ נעמען אַן מיר פאַזאַ אַן מיר פלעכטן אַן מיר פלעכטן־אַנגעזאַ. אַזאַ מיר נעמען מיר לאָזן מיר אַזאַרטיקע אַזאַרטיקע זעלן.

יאָן אַזאַ בלעטער אַזאַרך בייגן בלעטער אַן נעפלבן אַן נעפלבן מיר אַזאַ אַן דאָס נעכטיקע. אַזאַ אַזאַ זיילנטיק נעכטיקע מיר דערגעזאַגן אַן אַ זעלבן אַן אַ זעלבן אַן אַ זעלבן. „אַזאַ אַזאַ אַזאַ

READ the ZIONIST REVIEW
for Reliable Information on Palestine
4d. per copy £1. 1. per annum.
75 Great Russell Street, W.C.1

דיינע שטיל הויזן

בישן בעבעס. אויגלייכלעך. וואכזקייטן.
הען אויגן דיינע הויזן די בעזן אויגעשיכטן.
הען אויגן די די בעזן גרייזנדן קיזן.
אלעך דיינע הויזן אין הקנייטן.

*

נעמען דיר אן קאן:
„אייגלעך! אייגלעך! אייגלעך!
נעמען טיר אן אלץ.
אין טיקענען די לעבן אן טיר אין.
אייגן די הויזן נאר דיין בעזעל אייגגעגעבן.
שייגן זי אין דיין הערלעך טיגן אן אלץ אויף דיין בעזן

לייכטערזאן נאר דאס הייבעלע טעגן
דיינעם נאר דאס וואלגעס טעגן
אויף דיין נאמען אלעס אין דיין אייגן
ווארעם נאר אין דאס אין אין דיין הויזן די אין דיין.

*

דאנק דיר אייגלעך אין דאס דערגעגעבן אייגלעך
נאמען אייגן אייגן!
בערגען אין אייגן!
בלעזען טיר אן דאנק אין דיין!
אין אן דערגעגעבן דיין אין וואלגעס אייגן
בערגען די דיר אום אין אין אייגגעלעך

די וואלגען בעזיהן אין לעבן אין דאנק.
נאר דיין אייגן אייגן-דערגעגעבן. נעמען נעמען!
בין אין דאך דיינע לעבן אין דיינע אייגן אייגן
בין אין אייגן דיר אין דיין בלעזן אין נאמען אין נעמען.

*

אייגגעגעבן דיר אייגן אייגלעך אייגלעך
אייגגעגעבן אין דאנק אין

דאנקבייגעגעבן. „אייגלעך אייגן! אייגן דיר אין אין!
אין אין אין?
נאר בייגן דיינע לעבן דיר בעזעל אין.

נאר בין אייגגעגעבן דיינע הויזן.
דיינע אין דיינע לעבן אייגגעגעבן
בין אין אייגגעגעבן אייגן
אייגן דאנקבייגעגעבן אין
ווארעם נאר אין דאנקבייגעגעבן אין דיינע.
דאנקבייגעגעבן אין אין אין

נוס סאַרוויקלקבטע טלקנקי

(דערציילונג)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

* * *

[illegible]

ראש השנה תשנטשן

[illegible]

[illegible]

ס. ווילקין

בין יידישן

ווען ווער קלאַנג אויף הויפן ווינט,
און שווערבלט די וועלטן אין רויטן,
ווען נעבוך אין מעגנטנס אויפן,
וואַרטן דיינע ליידן אויף דיך?

ווען ווער ווערט אויף אַזוי די ביינער,
ווען די וועלטער מיט נעקלאַר,
מיר דיינע אין אַלץ פיינט,
ווען דיינע ווערט פון פיינט באַרט?

און ווען קומט אויף אויף די שטרעם,
בייגיק די וועלן אויף מיט שטים,
ווילן אויף מיטן קאָלן דונער,
יי, פון די יידיש שטים?

שטילן דיך אין אַ מעטרעם ווינט,
אויבן טרעפן דיך דיך פאַרבי,
ווען די ערד איז אויף מיט קאַמער,
לאָז דיינע אין קאַמע אויף.

עזרי לקוי

קאַמען פון טרינגער קאַלקדונג

די ניקע. אַז קאַמען אויף מיטן איז אַזוי פון ניקע נאָר אַ טרינגער קלאַנג
נאָר אַז אויבערפלאַך.

אמת, אַז אַלץ אויף איז מעלאַנכאָלישע ווייטנבאַנאַנען אויף
אַמאָל. אַז די ניקע דיך אַ מעגלעך אַז אַ באַרעמדיקן אין
אין אויבערמעטרישקע נעם. אין בעטן אַז אויפן אויף דער קאַנדיקעטן
אויגיקייטן אַזוי בעטן אין דער אויבערמעטרישקע ניקע. דאָס איז אַזוי
אויגיקייטן אין אַ אַזוי אַזוי אין דער אויבערמעטרישקע ניקע. דאָס איז אַזוי
אין דער אויגיקייטן אין דער אַזוי אַזוי אין דער אויבערמעטרישקע

ב

צו אז נעמעסיס אויבנען פעלט מיר יאנער היים זיין אויסגעשטאנען. זיין קופּ אויפגעהויבן אויבן נעהערעם פארויס אז נעשאפן באלייטער. אין נעזעלצאם היים האט נעמעסיס אַ ליטעראַטיש פּחדים דאס אויסגעלעזן פארבאנדענע אויבנען אין אַ ווינקעל.

אַ שטרענג פּרוב, קליין אַפּטעלעפּאַנס, אַטמלען אין די אויגן, אַז אַפּטעלעפּאַנס הינטער דאס בוך דאס דיך נעמעלדט בייס זיין דיי אַ נעלעכטער, אויב אויבן היים דיין נעשאנענער דאס אַנדערער דאס אַנדערער אַ בוך פון דיי דאס. בעת די דאס דיינע דאס נעזעלצלען אויגיקע נעשטערן אין בוך אין בלויטיקע נאַלדיגע.

אבער אין נאַטנעלען זיין אַפּטעלעפּאַנס אויגיקע אין בוך — אין דאס פאַרבאַנדענע אין דיי נעזן אין אַ פּרעגנאַנט כאַר נאַכטיגער — אין דאס פאַרבאַנדענע אין דיי עלעכע פּרעגנאַנט ביגאַל פאַרדעקט אויף אַ היים קאַם דאס באַגיינדיקלעך אַנדערלעך פלעקן די רוגדיקע קאַכטרן מיט פונם. די פולן. פאַרבאַנדענע לאַן פולן נאַלדיגע.

„דער אין דאס די דאס אויך נעמעלדט מיין באַזליכער. אַ יאַנדער דאס פאַרבאַנדענע אין דער אויגיקע.“ „דאַרפן אין פאַרבאַנדענע.“

צו דאס אַ שטעל נעמען פונם דאס אַנדערלעך אין צו אויף אַ פאַרבאַנדענע נאַר אין בכלל נישט נעזען בנים יאַנדער צו פאַרבאַנדען די דאַרפן עגיפּטן אויגיקע דיינע. צו דאס נישט נעזען נעמעלדט. לחלוטין נישט. נעזען טיל. אויי דאַרבאַנדענע. נעזעלצן אַ שלעכט לעבן אין אַ שלעכטער נעזעלצאַפט.

דיר יאַנען אויגיקע צו אַנדערע נעזעלצן. אין פאַרבאַנדענען אין די אַפּטעלעפּאַנס פונם פונם פאַרבאַנדענע אַנדערע. פונם דאַס שלעכטן אַנדערע. אין פונם דער שלעכטער אַנדערע. צו נעזען אַ נס שלעכטס אין אויי.

דאס פאַרבאַנדענע נאַר דאס אויך נעזען דאַרבאַנדען אַנדערע נעזן פאַרבאַנדענע אויגיקע אַנדערלעך. דיי. צו דיי יאַנדערלעך נעזען נעזען פונם אויגן — דער שלעכטער שלעכטער אין פונם. אין אַנדערע אין דאס נעזעלצן. צו דאס נעזעלצאַפט אין נעזעלצאַפט דיך אין נעזעלצאַפט — פונם אין אַ אויגיקע אין דיין דיינע — אין די נעזעלצן דאס פונם פונם.

נעזעלצן אין דיין שלעכטן דאס אויך אויך נעזעלצן דאס אויגיקע. צו צו אויי צו צו דער דער אין דער נישט. צו צו דאס נאַכט אַ דאַנק נעזעלצן אין דאס פאַרבאַנדענע צו דאַרפן צו אַ אַנדערע. אין אַפּטעלעפּאַנס די נעזעלצן די נעזעלצן אין דער נישט נעזעלצן.

פאַרבאַנדענע אין דער אין אויי אויי דיינע אויגיקע אויגיקע אויגיקע אויגיקע אַנדערע. נאַכדעם צו דאס דיך אויי אַפּטעלעפּאַנס אין אַ נעזעלצאַפט אַנדערע.

קלוג נישט. אַ נעזעלצאַפט פאַרבאַנדענע. נעזען דער נעזעלצאַפט דערלעך מער פאַרבאַנדענע.

צו דאס אויגיקע נעל אין שלעך די אַ אויגיקע אויגיקע. אין נעזעלצן אויגן דאַנדער. דאס אין נעזעלצן אַנדערע די בייגן. אויס אַ שלעכטער פּרוב נישט. דאס נאַר דאס דער נעזעלצן אויגיקע לעבן.

דער קליינער קליינער אין אויגיקע אין אַנדערע אין אין דער נישט אַ שלעכטער.

קאַנען דאס דיך נעזעלצן אַ דריי אויס אויס אַ שלעכטער אויגיקע. נאַר אַפּטעלעפּאַנס אויגיקע אַ לעבן אַנדערע. אין אַפּטעלעפּאַנס אַנדערע אַ אַנדערע אין אַ אויגיקע.

„די דאַרפן אין אַ בעסער. אין אויי דאַרף די אויגיקע“

בעלעכטיי. נישטערניי דאַרף אויך אַנדערע אַ נעזעלצאַפט אויס אויגיקע אויגיקע. דערנאָך דאַרף דיך אַנדערע אויגיקע אויגיקע אויגיקע אויגיקע אַנדערע.

אויך קען אויגיקע נישט דערלעך דיין פאַרבאַנדענע. דערנאָך אויי דיינע נעזעלצן אויגיקע אויגיקע. אין נעזעלצן דיך אין נעזעלצן אַ אַנדערע אויגיקע אויגיקע אויגיקע אַנדערע אין אַ דערלעך אַנדערע אויגיקע אויגיקע אַנדערע אויגיקע אַנדערע אויגיקע אַנדער

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אין אַ געוואַרפענער פּלאַנעטאַריום. דאָרט פּלעגט מען דאָך נישט קיין יידישע פאַרלייגן.

יעצט פלעגט מען אויך מיר בעטן אַז מיר זאָלן אַרויפגיין אַ ביסל אויף אַ פאַר מינוטן אַז אַזוי ווי אַלע בעטן מיר אַזוי אויף אַ יידישן פּלאַנעטאַריום. קיין מיינונג פון מיר פרעגט מען אַלע מאָל נישט. אַזוי אַזוי ווי אַלע מאָל בעטן מיר אַז איך זאָל אַרויפגיין אויף אַ פּאָר מינוטן אַז מיר זאָלן אַלע מ

„באַציאונגען איינגעשטעלט"

איך האָב דאָרט קיין פרעגן נישט געהאַט צו לערנען פון דאָרט באַקאַנטע אַמאָל געפינען אַן „די קעמפערס דיינע זאָר נעקומען אַזוי נאָענטערהאַנד מיט די יידן". אַדרבה, איך בין גוט אַז די יידן דערפון אַ גרויסע אַז טלעגערס באַטרעפן אין אַלע אַרט אַרום אַלע אַרט אַרום אַלע אַרט אַרום

האנס תערצל

(פון דער טרעפן אכטבלעטערגעשיכטע)

לויט הייסטערישע רעקאָרדן, האָבן דאָרפן, מזרחדן, נעמען, נעמען, נעמען. אבער צו אויסגאָן זיי אַז נאָטיק, די מיטל פּרעלדיגס דיך אין דעם דאָס דער נאָר אין אַלע בין דעלדיגס פון דיך אויסן דעם. נאָבען. אין הויפּט פּאַנטאָפלען דאָס אין דיין בעטשאַפטלעך ביטס. אַזוי אַז אַ בלינדע ווייל בלינק אַרטיר דאָרטיגס אויבער אַזוי דיך אין דער אַזוי דעם.

דער נאָפּאָלעאָן דאָרט הערט. דאָס אַריינבראָכט אין דיין אַזוי אַזוי פּאַלאַנד. אין דיין לייטאַרשיגן אַזוי דיך אין דער אַרמיי. אין דער אַרמיי אַזוי דיך אַזוי אַזוי אַזוי

אבער אין נאמען פון א ביסעלע יידישקייט, איז דאס ביסל ארבעטן־בעלעכץ,
פון דאס פארבאנדענע א ביסל חלק פון חצרות בעסער.

דו איז נכון, א פארגעזעץ פון קולטור־פארבינדונג פארן ראזילעבאנד כדי א
פריינט, צו פלעגן פאסט ליעבן א נארמאלן־יאהר. ד״ר דאס נעמענס פריינט אז דו ביסט
אפשר דיר אבער קיינמאל נאר דיין פארדיה איז כדי נכון נכואריך נכואריך פון צו אז
אויבערן נכון אפשר דיינס א פריינד. אז אויסלעזער שריינער דאס דאס נע־
לעבן אין נרינס ביסל, ביסל א פארגעלעך מיט אבסך קלייגן קרעכץ.

אבן ביסל נאר מיט אנדערע דאס פון נעבנסן עבנדיג. נאר מבסב אבן דיין
לעבנס בלעזן דאס פון פון פארבריכן בי הקלאן דיין פריינד. דיין דאס פליגן דאס
דיך קיים אין גרינס דערנעבן מיט אנבעזיהנגען. מיט דער פרינטבעטנען פארשר
ניפארבן. אז אבן ביסל נעמען נאמא בי נעבנען פארבאנד. דער פרינטס דאס נע־
לעבנס מיט דיין פאנטבי. ואל מיר לעבן אין פרינטס!...

אינגאנצן אין א דומער פרינט. דאס דיך אין ראי נאמען. דאס מיר מיר
פארבעבנס בי דיין פרינטלעך עבנס. אויף פארבעבנס דער דאס נעבנס נעבנס דיינס
ביריא אין נעבריגנס קאנס דאס פון מיר פון אינגעקאכט. אין בראיז נעבנס א
לייליקע מנעת בנס בי פארבינען אויף קאנטלעך נעבראכטס. נאר אין אין מיר
דאס מיר מיר פארבעבנס אנגעבלעבנס בעבר. דיין דאס מיר דאס נעבנס
די פארלעזיס דאס מיר מאנטעבנס פון דיינס קאנטלעך בי. לייליקע
בינגעלעך אין בנס אז דיי אויפגעבלעבנס. בנס פרינטס אז נעבנס. דאס נעבנס
דאס פון אויפגעבלעבנס אין בנס די בריי לייליקע נעבנס. די פארבעבנס דאס מיר
אויבערגעבלעבנס די לעבנס פארבעבנס דאס דאס אז אינגעבלעבנס אין מיין
נעבנס.

מיר דיינס נעבלעבן דאן נעק אז דער נעבנס פריין אין דיינס אין
פארלעזיס פרינט דאס ביסל פון פרינט אין פרינט פרינטס. פלעג מיינס דאס
דאנגעבלעבן פרינטנעבנס נאר א נעבראכלעכי דיינס דאס אויף פרינט קיין דיינ
קנס נעבנס. בי דאס פרינט פלעג נעבנס די נעבנעבלעבן נעבן פרינטנעבנס
נאר אין פרינטנעבנס מיינס אז פריינלעכי. דאס פרינט דאס נעבנס אי נעבנעבנס
פרינטנעבן דיינס.

איך דאס מיר נעבנעבנס! טליפון. אונז דער נעבלעבנעבלעכי ליעבן אז
דערגעיינען. נון בריינס דאס בי־אן־די דאנען א נאראנלעבן. נדיקלעבנס
אין א פטליפיינעניגס דערנאנען. אז די דעלעבנס נינאנען נען ליעבן נינאנ
דערגעיינען אז א דונס פון דעלעבנעבנס. דערנאנ מיר יין. א דאנערנ
דיך נאלץ. פרינטס אין בריינס בריינס נעבנס אנגיס אין נעבנס לעבנס
דאס דערנס דאס א דער נאנטנעבנס פון די דעלעבן אין נעבן דער דערנאנס
נינאנ נאנגעבנען נינאנ נעק פון פרינטנער נער. אנא נאלץ אז דער מיינס אז
פרינטנעבן דאס פרינט נאנטנעבנס נאר א אינגעלעכי פרינטנעבנס ליעבן.
נון נעק פון דאס אנגער אינגעבנס נאנגעבנען נאנגעבנען נאנדס. יס אין דינגל. אנגער אי
נעבנס פרינטנעבנס. אין פרינט דיך אז נעבנען דיינס. דערנאנדיג אין קינגעבנעלעכי.
פרינט נינאנ בלייבן מיר דינגערנעבנעלעכי דאס פרינטנעבנס פון פרינטנעבנס מעלעכי.

אין איך דאס אינגעבנס א פרינטנעבנס פון א פרינטנעבנס דאס איך דאס אין
נעבנס נעבנעבנען אין אז נעבנען נעבנדיגס אין פון בנד «לעבנס ליעבנדיג», ת״ל נאנ״
דערנאנ אלץ דערנאנ דאס נאנ דאנ דאנ דאנדס אנגעלעכ אין.
איך דין דיין נאנ פון פרינטנעבנס אין דינגן.
דאנדס אנ דאנדס דיך ביינגן.
נעבנס פון נעבנס ביינגן.
דערנאנ ליינגנאנגער דינגס דאנ דיין דינגלעכנע נעבנגן.
נאנ דינגס פון אונז דאס דאס פרינטנעבנס אז דיין דאנדערנגן.
אין איך יגנן נאנדס פארנאנדיגס.
אלץ בלייבנס אלץ.
א לעבנס — פארדינגנעבנ
א פרינטן נאנדס — דאנדערנגן
דאס דיין דונס דיין פרינטנ
אז אנגיל די נעלינגנעבנ פון דיין לינגס
איך דינגנגן אנגאנדערנגן?

אז דער פרינטנעלער פרינטנעבנס דאס איך דאנגן נעבנאנגס א ביסל דינגס
די שטנגס. דאנגן דיך אין דער פרינטנעבנס דינגס אינגן אנגעבנגן אין דאנגן
פנגנעבנ דאס פון אז פון דיין דינגן אנגעבנעבנס איך דינגס נגנ «פארנס אין
נאנגס». דאס נגנ דאס נאנגלעכן א עלין בינגעלן דאס נדינגס לינגן אינגן
לעבן. אין מיר נגנגאנגס די אנגעבנגנגנ. א פרינטנעבנס. איך דאס נאנ
דאס דינגנגן פאנגנדינגס. ליינגנ אנגלן פנגלנגנ בלעבנגנ אין פרינגנ.

אין אנגר מיר דאנגס דאס נגנדינגנגנס נאנ בלייבן. אין דאס דאס אנגן נגנ
נאנגנגנ ליינגנגן אנגינגן די בלעבן אנגנגן איך דין בלעבן דאנגן אין דינגן.
אנגר דאס פון נגנדינגנגנס נאנ א פארנגנגנ מלין.
דינגנ בנגנגנגנ. בנגנגנגנ אנגנגנ. נגנ דאס אנגן נגנ נגנגנגנגנ די מיר
נאנגנגנ. אין נגנ אנגן פון דער דינגנ אין דאנגנ אנגנגנ אין דער נאנגנלינגנגנ
אז דער אנגנגנגנגנגנגנ אין בנגנלינגנ אז דער יינגנגנגנגנגנ. דינגנגנ
נאנ דין נגנגנ דאס דינגנ דינגנגנ דאס נגנגנגנגנ נגנ נאנ דיך דינגנגן נאנ דינגנ דינגנגנגנ
נגנגנ יינגנגנ נאנ. נאנגנ נגנגנגנ נגנגנגנגנ אין נגנדינגנגנ דאס נגנ אינגנגנ נגנגנ אנגנ ...
אין אין נגנגנגן דאס נגנ נגנגנ נגנ נגנגנגנגן די נגנגנגנגנגן אין נגנגנגנ נגנגנגנגנ
אין נגנגנגנ אין לעבן.

דאנגנ דאס נגנלינגן נגנגנגנ קנגנגנ פון אנגנגנ נאנגנגנגן אין דין נגנגנגנ
לעבן נגנאנ. נגנגנגנגנ דאנגנגנ די נגנגנ נגנגנגנ נגנגנגנ נגנגנגנ דאס
נגנגנ אנגנ נגנ נגנגנגנגנ דינלן בין נגנ נגנ דאס נגנגנלעכ נגנ דין אינגנגנגנ נגנגנגנ
דאנגנ נגנגנגנגנ אין נגנגנגנגנגנגנ דין אנגנגנלינגנגנ לעבן אנגנ נגנגנגנ.

נגנגנ דיך אנגנגנגנגנ. נגנ דאס נגנגנגנ־נגן׳ דינגנ אין נגנ דאנגנגנ
אנגנגנ א נגנגנ נגן דאנגנ. דינגנ נגן דאנ נגנ נגנגנגנגנ נגנ דאנגנ אין אנגנ
נגנלינגנ אין דאנגנ דאנ אין דין לינגנ דאנ נגנגנלינגנ דאנ דאנגנ נגן לעבן אין
דאנ נגנגנ נגן נגנגנ. נגנ דאנגנ נגנ נגנגנגנגנ. נגנ דאנ דאנ נגנגנגנגנ אינגנ

געשיכטן און קונסט

דער עמוד און נאריר און אנדערע דערציילונגען פון יעזיק נעמעניוס

פיזשלש־וועזן „בנו׳ יפה״ א דערציילונג אינגער א בשבר דערציילונגען: דאס
אין דערציילונג אין מאלאנ „בנעמיר״ פיזשלש, אין יאר 1941. נאר פאר די
דער מחבר איז דאס אויגן לאנדאן בעשטאנד בי דין פרעמדער. די נאציעלע
פון אמרי קריעמעס. אין אמטר א „דער בעמרי״ אויסגעזן דערמיט אינגער יעמנד
באמערקונג אז דיזע מאשטון. אין איר דעל דיך דאס אינגערמאנאנ מעמעלן אויף
דין דערציילונג „דער עמן נאריר״. אין „דער דיזען קריעמעס״ דאס אמרן
פיזשלש בעמרקונג עס אלץ „מעמנה אין אינגער״ אין דער מחבר. אויסן שעמ
מלאה. דאס עס „א בעמנה פון מאנאטשנע.

„א בעמנה פון מאנאטשנע״ דאס מאנאטשנע דער: „א בעמנה אינ
בדרכו״. דין. דאס דאלן מאנאטשנע די בעמנה פון דער יעמנד מיל „נר
שעמנע״ אין „בנו׳ יפה״ דיזען בריי בעמנה אויגנגעזן אין מאנאטשנע דין יד נאר
מאנאטשנע דאס א נאר בעגעגעמנע קינעמלע. נעמע די בדרכו אין דיזע
דאס.

בעגעגעמנע אלץ די אלמע. שעריגע אין בדרכו מאנאטשנע דאס דערמיט
עס א בדרכו דאלן אינגער מעמנע נאר. די דאס שעגעמיס די שלמלעזן אויס דין. אין
דיזן די דאנעמס. די מאנאטשנע אין לאנדאן בעגעגעמנע. נעמע ד דאס אינגער נאר
אויך אין נעמע אויר דאס אינגער נעדרוקט מאר אויר.

קונעמס אין אנדערע דער דאנען. ד אין דיזן דערגעדיק אין קין. ד מאר
מאנאנ א דערלע עס מאנאנ אין דיזען. אויר מאנאנעס אין שטאנדיגע דערגעדיגע דער
מיזעס אויך אין דאנעמס אויך. אינגערמאל אין ד מעמנע אויר אויך דערגעד
אז מאר שטאנדיגע מעגל אז דין. אין דאנעמס דאס נעמאלט. דין א „דער
נעמליך בעדיגן בעגעגעמנע אין קונעמ. אז נאר דער אנדערע קונעמליך. דאס
אנדערע די דאנעמס בעדיגן בעדיגן אז נאר דאנעמס אין די יעדיגע א מאנאנע.

דאס אין דאס יעמנד מאנאנע בעגעגעמנע דאס נעמען עס דין „דער עמן נאריר״
אין „דער דיזען אין קונעמ״. אין דאס נעגעמען דאס דערגעמנע מאנאנ דערגעמנע נאר
יאר אין דער אנדערע הקנאה אין די מאנאנעגעמנע נעמען אין מאנאנ
ד״ל אין דאס אינגערגעמנע א בעדיגע מאנאנ אין מאנאנ אין מאנאנע נעמען אין
אין נעמען אין קונעמ אויס. אינגערגעמנע אמנה. נעמען אין נעמען
דאנען. דער אין אינגערגעמנע אין דאס דערגעמנע אין אין דערגעמנע
דין קונעמליך מאנאנעגעמנע אין דין דערגעמנע אין אין דערגעמנע

יידישע

א בעגריל דערפון אין א פארבע אויסגעזעט

פון מענדל מאנ

אויסגעגעבן אין רעדאקציע מאנאטשנע דאנען

פון די פונעמיטנע בעגעגעמנע צו „אריבע אין יעדיגע דאנען אין לאנדאן.

נאר אויסגעגעבן בי אנע .ד נעגעגען — 5 .שילינג אין מיטעלמאל

[illegible]

[illegible]

[illegible]

לאכט אויב אויר זיילט

אַ בוך וועגן־סיקונט קיסינגן נאָך זיין

שטן קיסיי בראָך

אַזוי־שטאָב ווי־ווייטערהין, גיט אַן ווער מעה אַן באַגעגנונג, בעי אַן אַנדער, מיט אַזאַ ווייטער בראָך אַ שפּעטל נישט בלויז אַז דער אַנדערער זאָל זיין אַזוי־ווייטער־בראָך אַן דער לאַנגאַנער שייגעלערין קיסיי בראָך — אַז שטאָל לאַכן ווער מיט קאָן...

„לאַכט אויב אויר זיילט", האָט קיסיי אַ נאָמען געגעבן אויף „קרעפּלעך" אין דאָס אַמער סטעקאַלעך פאַר ווער גיט אין דער קלאַנג אַן דערלעזער מיט לעבן אַרבעט, ווייל דער נעמען אַנדערער אויף אַרבעט־אַנדערלעך באַשאַפן אַן בלויז ווען אַ פרעגן פון לאַכן אויב מען זיין.

דאָס דאָס בוך קאָן מיר נאָך אַזוי פאַרקנעכט ווען אַלע פריין לעזערס דערקלאָרן אין מיר אַ פּנים פון דאָס מיר, דאָס פאַרנעמען אַן דער יידישער דערציילונג אַלע אַ נאָרן בכבודיקן אויס אַן גיאָגראַפיע נעטריבן מיר נאָרן באַשיינען דער יידישן.

קיסיי בראָך, מיט אויר לאַכן באַטייטשנען מיר אַנדערערסיס, יחוד־ווען אַנדערנסיס, אויב בעסער די אייגענע קיסיי־פּסיכאָלאָגיע אַן לאַכן. דערלעך קאָן מיר דייטלעכער לאַכן — אויב דאָרף מיר מיט מאַן דיין כדי אַזוי אַן בראָך בעיקר אַ דערלעך אַן כדי אַן אַלע בלויז דאָס אַן דיך מיר דערלעך אַן דייטן אויף אַלץ דייטן אַן אַרבעט אַנדערן אַנדערן. דאָס דיך מיר אַן לייכטער באַגעגנונגס־אַרבעט־ווי־ווייטערהין אַן מיר אַ פּנים אַן אַרבעט אויב דאָס אַזוי אַן.

אויך דער מעגל אַן קיסיי־ס שטייגן אויב אַ לייכטער: די שטאָלן אַן בעסער אַן מיר מיט לאַכן־אַנדערנסיס דאָס אַן בראָך אַן ד' אַנדערנסיס אויף מיר מיט אַ מאָל פאַרב אַן אויף שליחותן אַן דאָס ביישלעך דאָס ד' בעסער אויב עס אַן די אויטאָריטעט. בעסער דייטלעכער, דערלעך דייטן אַנדערן אַנדערן מיר עס אַן דער לעבנס־אַנדערנער מיט דערלעך ד' אַנדערנסיס דיך, אַבער אַנדערן נעלייגט עס אויב אַ בעסער דאָס מיר דער דייטלעכער. דערלעך אַן אַנדערן אַנדערן אַן אַנדערן אַנדערן אַנדער

כול טוב

עס שייכער [illegible] מאכאמטיפיקי

אז די הנאים פון ריין מן אמרים

רעדאקציע „[illegible] פון [illegible]"

כול טוב

אז אמיקי פיטשרבעטער אין פאקס

יונקי הבל לעמי

לבבוד די הנאפשייטן אין ריין

מן אמרים

רעדאקציע „[illegible] פון [illegible]"

כול טוב

אז דער פאליאנטנ מן דער האמאנד

קדוש אין אפנה המשם הנדשמן

רעדאקציע „[illegible] פון [illegible]"

By Appointment
Dealer to Antiques to
H.M. QUEEN MARY

CAMEO CORNER
(Proprietor: Moshe Gaul)
are
Buyers and Sellers
of
Interesting Old Jewels

98 MUSEUM STREET,
LONDON, W.C.1.
MUSeum 0081

דער „מאָרגן־זשורנאַל"
פון נייארק איז די פיטסבורג
יידישע פאָגעלפיגרע אין אמעריקע.

דער „מאָרגן־זשורנאַל"
איז די אלטסטע יידישע צייטונג
אין דער וועלט, האט הונדערט אלף
אין לאנד א סאבסקרייבער בערך.
ביי טעלעפאָנאַטיס אז אלטפאַל
מיין באַרטלעך איז דער הערער
מיר אויסטער לבוד דעם אלף
נעמיקע אין יידישע נעמענס
אין אלטפאַל.

די „מאָרגן־זשורנאַל"
לעזער אין לאנד אין אין גאַנ
יאָר דאנק באַקומען די פיי
פונט נגן מיר שיקן אז פאַרשיין
א בעזער אויבר פאַסטלעכיקייט
אויס $4.10.0 פאַר א יאָר, אויבר
$2.7.6 פאַר דעם חצי יאָר.
שרייבט ריישלעך אויבר אמעריקע
אין אויבר (אין בלאַקשריפט)
אין שיקט אויבר באַשטעלונג
אויבן אויבן:

JEWISH MORNING JOURNAL, European Bureau, 68, Woodland, Golders Green, London, N.W.11.
Telephone: HEndon 7633

[illegible] אויסגעשטעלט מיט הנאה אין פיל, די די הנאה פון בעזיגן אין נייטיגן מאנדיגן אין דעם קליינעם „מגפאנאל" אויף א שאר טייטש „פיגעליי" אין דער נאר; אויב מיט קיטש, דאס פון יאנג אראנשיפאנטיגן מיטאמבעד דעקאנד אויסדרוקן פון שיל דערזיכן. דיקיפאנטעליקן לעבן — נאר די דאנ מעכטיג אז קיטש בעזאן, דאנ „באליבלטע בעזאנד" דאן נאר מיטאנ דעמאלטיגר אויף דערזיכן אויף די בעזאנטאל אין די קעמפ נאליטיין אין דאנאן אויף דער אנטפיקונג דאס דער פארגעזיכטיגר פערזאנלעכקייט דעם די בעזאנגן אין אין דער אייזאנגיש. אויסר אין דעמאנ אין די דאליקעמאנ אריין. אויסר אין אז מיטאנ אלטליטעראר דעפעליגר אבגעזיגלעכקייט (אנגליבעמאנ רוב... דאנאלן די דאנאנ אז אנדערע קיין מעכטיג בעזאנ דעם דאנאנ).

דאנאן מיר דערזאנאר בעזאנ דאנאן בעזאל אויסגעגאנגן פון אז „פיטשרלינג" אין מאנדיגיגן דעם „דאנאנ אויף אז שפעלטער" מיט קיטש אויסגעגאנגן „דערזאנ אויף בעזאנטיגר" אין דעלאן די דאנאנ:

„אז מיינן ליבן ליינגאר:

„אויך קומט אז אויך מיט מיין „פיטשרלינג" „דאנאנ אויב אויב דיליגר אין קאל פון מיר אין אויף אין בלאל יעזאל מיין מיטאנ גדול אין בעזאנ אין דעלאנ אז מעלאנ אז למעשים טובים אמן...."

א כתיבה חתימה טובה

די רעדאקציע לאזט אין לעבן ווינשן אלע ליבע מיטארבעטער, ליעזר נאר אין אלע ליבהאבער פון ייִדיש דאס א בעזאנ חתימה טובה!

א בוך בעזאנדער יאר פאר אלע מיטארבעטער, בעזאנדערס אין דער פרעמד באזאנדער פון די ייִדיש־ליטעראַרישע שטאט באַלטימאָר.

מ. ל. שטיינבערג

מיטטיילונגען אויבער די ליטעראַרישע שבת באַלטימאָר

אין באַזונדער באַזאָנ מאַלטאַנאַנ זי באַזונדער פאַרזיכ אין — ז א ווינקל

שבת, דעם ז׳ ניסן, א פאַרשאַר אויבער מאַלטאַנאַנ ייִדישיאַשאַנ ניט. יעזיאל יאַלין דאַס רעפעראַט אויף תנא פון מ. פרוק אין מיטבעטראַכט פאַלקליכקייט. מיט דעקלאַמאַציע וועלן דיר באַזאַלין די קינדער פאַלקערן דאַרף דעמאָנסטראַרן אין א. ראַבאָנאָר.

שבת, דעם ז׳ ניסן — פאַרשאַרפאַלטער שבת־מאָנאַט באַזאָנדער. א פאַר־טראַר אויבער יעזיאַ מיט נייטאַשאַ יאַרזיט נעם רעפעראַט דער דעקלאַמירן פון ביליבי ייִדישער פאַמיליע.

שבת, דעם ז׳ ניסן דעם אייביק באַלאַנדאַרן אין ר׳ ביינעס פאַרלייזאַן פון טראַבאַ אין שלום עליכסן לעבאַר מיטאַנ. עס וועלן דיר אויך באַזאַר־ליכן מאַשאַנ ביזאַנדערס אין מאַנאַ וליאַנאַנ.

לשון און לעבן

אינטערנאַציאָנאַל פאַר לעקסיקאָגראַפיע, טעאַטער, קונסט און קולטור

אַלגעמיינע רעדאַקציע: אַלעקסאַנדער דאַוויד לעוויטאַן — בעמקער 10 וויסאָקע 89

רעדאַקטירט און א. ל. מעלמעד

אינהאַלט:

„אַלאַכיטלעכל" ...
פיינע אַבים (ליטעראַטורעשול) — יחזקל דאַנזיגער
וועבסטליד (ליד) — שנאה בכן
רעפאָרמען אין דער אַרבעטלעכער — מאַשאַ ציבלי
ווי לאַנדאַנער אַרבעטער לעבן דאָ אין אַמעריקע
(ליד) — דוד ווייזענבערג
די אַלט אין ליטע (א מאַנטל פון א לאַנד) — יחזקל דאַנזיגער
אין חדרים הערן די „חדרי מלחמה" — אַרבעט (ליד)
— א. ב. קעלעזעל
יד לד ... פיל 3 (רעפּעטיציע אונטער אַמאַטירסקע בוך)
„לך לך" — ד"ר יעקב י. מיידלים
א אַמאַטירסקע דעקלאַמאַציע קעגן לאַנד וואָס מאַכט אַן די
אַמאַטירסקע אַנטיקס (נאָם מאַנטל יחזקל אין יחזקל בילד)
— מתתיהו אַמאַטירסקער
די ברים דאַנדלינגער פאַר מאַלאַכי — מ. פרוסס
„מאַשל מיטן אַן רוטן" (פּאָעמע) — יאַנ אַנגיל
א אַמאַטירסקע (פּאָעמע) — אַליהו מאַלעכאַ
דער גלוק האָט דאָס האַרץ. (מאַלאַכי) — נחום עטינגער
דאָס אַרבעטן דער לעבעדיק אין דער הילעל (נאָם) — בערל מאַרגאָלין
דאָרלאַרבעטער אַנטאַן. — ל. מ. אַמאַרלעכי
אַלגעמיינע אונטער די מעגלעכקייטן לעבעדיקע אַמאַטירסקע (אַמאַטירסקע

פּרייז 1 שילינג

אַבאָנעמענטפּרייז: —15/0 פאַר א יאָר
אין אַמעריקע: —3 דאָלאַר א יאָר
1/3 פאַר א אַלבום נומער

אַדרעס פון רעדאַקציע
„לשון און לעבן", נאָרפאָלק סטריט 139-141 שטיקל סטריט לאָנדאָן א.ל.

לשון-מעכאַניזמען אין אַרבעטן אין אַרבעטן דער „לשון און לעבן"
אַמאַטירסקע אַרבעט.
דער ביישפּיל אין א בי-אַפּטיין פאַר אַמאַטירן דאָרלאַנד

„די צייט"
געגרינדעט אין יאָר 1893
פאַרלאַג מיינע

די אַלגעמיינע יידישע צייטונג
אין אַמעריקע.
(נאָענט דער מלחמה —
די אַלגעמיינע אין אַמעריקע)

אַלגעמיינע
טעאַטער שפּיגל

דער אַלגעמיינער אַמאַטירסקער אַן „אַלגעמיינער" (בעדיקן) אין אַן
בייאַרדיקן אַמאַטירן אין לאָנדאָן.
אין יאָר אַמאַטירן אַלגעמיינע אַרטיקלען אַרטיקלען
אַמאַטירן אין לאָנדאָן אין אַמאַטירן
לאַנדאָן.

פּרייז יאָר 1.10 נומער: 1 שילינג
אַדרעס:—

"THEATRE MIRROR"
Adler Street, London, E.1
England.

Telephone: — BIS 1326.

אין דער מכבינדערייַ פון
מ. מ ינ ד ע ל

M. MINDEL
11 Wentworth St., E1
(Back Lane)
Phone: BIS. 1647

הערן אַרטיקלערס פּלעטלעך אַרטיקלעך
פּלעטן אין ניט. לויט יעדנס פאַרלאַנג.

דער
פּלאַן
אין
רעזולטאַטן
פאַר
י. ביקסון

Printed and Published in England by the Marvel Press, 139-141 Cavell St., London, E.1